

“El sector musical creix i calen més professionals”

Jordi Gratacós, en un dels bucs d'assaig de La Marfà de Girona, tocant la bateria amb el que podrien ser dos contractes: el seu instrument habitual MANEL LLADÓ.

Jordi Gratacós i Rigall (Figueres, 1957) no toca cap instrument però ho sap tot sobre el món de la música. Gratacós fa trenta-cinc anys que treballa darrere dels escenaris com a mànager i promotor musical, des de diferents fronts. Entre moltes altres iniciatives, va crear amb Jordi Coll el Mercat de Música Viva de Vic, nascut el 1989, i posteriorment també el Barcelona Acció Musical, el festival BAM de les festes de la Mercè, que va dirigir durant les seves 15 primeres edicions, entre el 1993 i el 2007. El 1994 va crear l'empresa WAM, fonamental en la difusió de les músiques del món a l'Estat espanyol. President durant una dècada d'ARC, l'Associació de Promotors, Agents i Mànagers de Catalunya (2012-2021), i també vicepresident de l'Acadèmia Catalana de la Música (2017-2021), Gratacós ha portat a terme una important tasca de formació i divulgació. Actualment, està centrat en el postgrau en gestió de la indústria musical, que dirigeix a l'Institut de Formació Continua IL3 de la Universitat de Barcelona [<http://www.il3.ub.edu/ca/postgrau-gestio-professional-industria-musical>], i l'octubre vinent començarà a la Universitat de Girona [<http://www.postgraugestiomusical-udg.com/>] el diploma d'especialització (postgrau) en management i gestió del sector musical.

Recorda com va començar el seu interès per la música i la cultura en general? Els primers descobriments van ser l'FM i l'estèreo. A Figueres s'escoltava Ràdio Popular, la Cope, que la dirigia un mossèn amb sotana. I quan tenia uns 20 anys vaig començar a escriure articles en un nou setmanari figuerenc que es deia 9País i que després va canviar el nom per Hora Nova. En aquella època vaig anar a estudiar arts aplicades i oficis artístics a Barcelona, però no m'hi vaig adaptar bé i només hi vaig estar un any. A l'estiu treballava en un hotel de Roses, on vaig conèixer unes noies cordoveses, i me'n vaig anar un any a viure a Còrdova, on vaig continuar estudiant arts aplicades i anava per lliure a classes de magisteri, com ja ho havia fet a diferents facultats de Barcelona. Però va morir el meu pare i vaig tornar a Figueres. I de nou a casa, què va fer? Vaig iniciar la meua activitat periodística a l'Hora Nova i també vaig anar a Ràdio Popular a proposar-li al capellà un programa de música i entrevistes, que es va dir El Carajillo, perquè en aquella època en Jordi Coll havia posat de moda el carajillo com a beguda a la nostra colla. El programa va durar un any i escaig i allà vaig entrevistar Jordi Sargatal i vaig donar ressò a la campanya que encapçalava per salvar els aiguamolls de l'Empordà. Després Hora Nova se'm va fer una mica petit, així que vaig trucar a Mundo Diario per oferir els meus serveis com a corresponsal, i fins i tot hi vaig aconseguir un titular de portada sobre l'acampada de protesta per protegir els aiguamolls de les màquines. Quan es va posar a treballar en el món de la música? A mitjan anys setanta, amb en Jordi Coll muntàvem concerts de cantautors a La Cate de Figueres i l'estiu del 1976 vam participar en l'organització d'El Poble Canta, un festival a l'estil del Canet Rock que va tenir lloc a Roses, amb Ramon Muntaner, Pi de la Serra, Pere Tàpies i Dolors Laffitte, entre altres artistes. Però el pas més important el vaig fer quan Carles Coll va crear l'Orquestra de Cambra de l'Empordà (OCE), a final dels anys vuitanta. Jo havia obert una casa de colònies i restaurant a Biure d'Empordà, Can Nicetu, del qual m'encarregava el cap de setmana, mentre a Barcelona continuava fent la resta de la setmana coses relacionades amb la psicologia, el ioga i l'ensenyament, ja que treballava com a funcionari

al patronat municipal d'escoles bressol. Sempre m'ha interessat molt l'etologia, l'estudi del comportament dels animals, i l'etapa formativa dels nens de 0 a 3 anys. De fet, la meua carta astral sempre em deia que faria coses per als altres, com si tingués ànima de missioner, i la veritat és que per salvar els aiguamolls vaig arribar a perdre la feina i el cotxe [riu]. Però uns dies els germans Carles i Jordi Coll van venir al restaurant de Biure i em van proposar que portés la gerència de l'OCE, un projecte que naixia en aquell moment. Jo era un negat per als números, però potser ells em veien espavilat [riu]. La feina era promocionar i vendre l'orquestra per fer concerts als pobles. El 1988 va crear, amb Jordi Coll, el Mercat de Música Viva de Vic. Com va néixer aquest projecte tan important per a l'escena musical catalana? Doncs, justament, quan en Jordi i jo vam anar un dia a l'ajuntament de Vic a proposar un concert de l'OCE. Havíem quedat amb el regidor de Cultura, però ens va dir que havia de marxar urgentment i que ens atendria el regidor de Turisme. I vam començar a parlar amb ell de la necessitat de fer alguna cosa com la Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga, que ja feia uns anys que funcionava, però adreçada al sector musical, que en aquell moment estava desestructurat a molts nivells. A més, quan vam arribar a Vic vam veure un cartell que deia "Vic, ciutat de mercats", així que ens vam dir: "Ja tenim el nom, proposarem un mercat de música viva!" I com que ens va rebre el regidor de Turisme, li vam vendre que amb aquest mercat posaríem Vic en el mapa cultural del país per sempre. La veritat és que vam improvisar força i quan al regidor li vam exposar el paral·lisme amb Tàrraga, va picar l'ham [riu]. Tot això li vam explicar de paraula, però al cap de dos dies li vam enviar un primer esbós del projecte per fax –jo soc de la generació del fax, un gran invent!–, i més endavant un projecte de 53 pàgines escrites a màquina, amb un pressupost de 53 milions de pessetes! No podíem començar per poc. Com recorda els inicis del MMVV? Els inicis sempre són complicats, però la veritat és que en els primers cinc anys del mercat ja vam desenvolupar tot el que havíem perfilat en el dossier que vam presentar a l'Ajuntament: presència de tots els estils musicals, diferents escenaris, estands i presència professional. En Jordi Coll i jo exercíem de directors sense ser-ho formalment ni haver signat res al respecte, perquè nosaltres no érem coneguts dins del sector i la Generalitat hi va posar com a director Víctor Jou, de la sala Zeleste, que havia fet fallida i necessitava ajuda. Ens van anar arraconant i al cap de tres anys els vam vendre el projecte i la marca MMVV per 500.000 pessetes. Va ser una mica trist, però l'experiència del mercat em va servir per conèixer la premsa i molts professionals, tota la gent del sector de la música. Ja som a principis dels anys noranta... Sí, i el 25 de gener del 1991 vam organitzar un concert al Casino Menestral de Figueres en memòria del gran percussionista cubà Pedrito Díaz, que va morir set anys abans, el 7 de gener del 1984, durant un concert al mateix local, d'un atac de cor. Per muntar el concert, que va ser gravat per TV3, vaig contactar amb L'Aula de Música d'Antonio Peral i ell em va oferir que portés la gestió de L'Aula, com una espècie de mànager que ajudés a posicionar-la a nivell social, perquè el Taller de Músics s'ho menjava tot. Pel mig té una altra gran idea: el BAM. Quan era a L'Aula de Música, em va trucar el nou responsable de les festes de Barcelona, Francesc Fàbregas, i em va dir que volia fer canvis a la programació de la Mercè. En aquell moment, jo ja estava donant voltes pel món, sobretot per Europa, i veia com estaven canviant les festes i els festivals a tot arreu, mentre que aquí encara seguíem amb el concepte de festa major al carrer, amb orquestres de ball. Així que jo li vaig proposar un festival de música actual, per als joves, amb grups catalans però també de la resta de l'Estat i d'altres països, sempre amb concerts gratuïts. I tot això ho complementariem amb un petit mercat de companyies discogràfiques independents, d'aquí i de la resta d'Europa a parts iguals, com una manera de donar també un valor cultural a la festa major. L'any vinent el BAM farà 30 anys i estaria bé que fessin alguna moguda per recordar d'on surt tot plegat, com quan el 2008 el MMVV va celebrar el 20è aniversari i va fer un petit reconeixement als dos sapastres que el vam idear. Seria de justícia. Però aquí som molt envejosos i poc agraïts, a diferència dels francesos, que són capaços de fer cavaller a un mindundi com jo. Però mira en Pau Riba: no se li ha fet un reconeixement públic i institucional en vida com es mereixia. El 1994 crea WAM Creacions Culturals, la seva empresa durant dues dècades. Sí, ens dedicàvem al management i producció d'artistes internacionals en exclusiva a l'Estat, molts relacionats amb les músiques del món i alguns grups més indies. He treballat durant molts anys amb artistes com ara Yann Tiersen, Emir Kusturica o Manu Chao. Per les meves mans han passat uns 10.000 bolos de manera directa o indirecta. Tot això ho ha fet com a autodidacte. En aquest sector no hi havia cap mena de formació. Durant 12 anys vaig ser a la junta de l'ARC, 9 com a president, intentant donar visibilitat social a les empreses del nostre sector –mànagers, bookers, empreses que fan 360 graus i cobreixen totes les

necessitats del músic–, i també he participat en el projecte del futur Estatut de l'Artista. A França, si un músic té un bolo a la setmana, li consta a efectes de prestacions que ha treballat tota la setmana –component, assajant, enregistrant, preparant la gira, etcètera–, mentre que aquí, si no tens bolos cada dia, no cobres. A l'Estat espanyol hi ha una manca de cultura que fa que el públic no tingui la percepció del que passa realment darrere dels escenaris i no ho valori prou. Hi ha molt intrusisme en el seu sector? Sí, s'hi fica molta gent que són purs comissionistes. És una putada que no hi hagi cap reglamentació que ajudi a valorar la feina dels músics, però també tot el que es mou al seu voltant. Aquest estiu, per exemple, s'ha produït una mancança enorme de tècnics arran de la gran oferta de festivals, però són coses que des de fora no es veuen. De vegades són els mateixos músics els que no valoren prou el que els envolta. Sí, exacte, és part de la manca de formació general que deia abans. El mànager no és l'enemic que es queda els calés. Al contrari, el mànager és una peça clau en la cadena de valor d'un grup. Per tot això va crear el postgrau de gestió de la indústria musical a la UB i el que a la tardor començarà a la UdG? Sí, per ajudar a regular el sector a nivell professional i donar perspectiva i credibilitat a aquestes feines, en les quals tothom és un gran amant de la música o ha volgut ser músic, i ara té l'ocasió de professionalitzar-se. Parlo fins i tot d'alguns músics que s'han inscrit al màster perquè volen saber com funciona el negoci. Són uns estudis molt pràctics, amb tallers i visites a festivals, sales de concerts, estudis de gravació, discogràfiques, etcètera. I el treball de final del postgrau –que ja està previst que sigui un màster, en el cas de la UB–, que es comença a fer des del primer dia amb els docents, tots ells professionals, consisteix en fer projectes reals: organitzar un concert, crear una discogràfica, etcètera. La majoria d'alumnes es col·loquen molt ràpid, per l'experiència que agafen. Fem un recorregut formatiu molt ampli, que va de la A a la Z, en què la A seria l'artista i la Z, el públic, i cobrim tot el que hi ha entre l'un i l'altre: el mànager, la discogràfica, l'editorial, el productor, la sala de concerts i tota la part legal, que no és poca ni menys important. El sector musical creix i calen més professionals que mai.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 25-08-2022, Pàgina 14

-El Punt Avui. Nacional 25-08-2022, Pàgina 16

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2180586-el-sector-musical-creix-i-calen-mes-professionals.html>